

FUNCTIONERINGSPROFIELEN: HET NIEUWE PERSPECTIEF VAN GEZONDHEID

STURING VOOR BELEID, ONDERZOEK EN PRAKTIJK

TNO innovation
for life

FUNCTIONEREN IN KAART: ANTICIPEREN OP DE TOEKOMST

Gezondheid is voor jong én oud een groot goed. Demografische ontwikkelingen als vergrijzing bieden een uitdaging om de gezondheidszorg toekomstbestendig in te richten. De maatschappij focust op participatie en eigen regie. Burgers worden daarom gestimuleerd zo lang mogelijk zelfstandig te blijven functioneren.

TNO heeft in kaart gebracht hoe 65-plussers nu functioneren, welk soort problemen er te verwachten zijn in 2030 en welke omvang deze zullen hebben. Dit biedt aanknopingspunten om hier lokaal tijdig op in te spelen en preventie en zorg goed te organiseren.

EVIDENCE-BASED PROFIELEN OM TIJDIG IN TE SPELEN

Door de evidence-based profielen van soorten functioneringsproblemen krijgen bestuurders en zorgverleners een nauwkeurige inschatting van dat wat nodig is om ouderen de komende vijftien jaar optimaal te laten functioneren. Met deze profielen - lokaal op maat gemaakt - in de hand kunnen zij nu al inspelen op het soort problemen en de volumes waarin deze te verwachten zijn. Mogelijk is een deel hiervan zelfs nog te voorkomen door de inzet van preventieve activiteiten. Of de gekozen aanpak werkt, is te zien door de cijfers te blijven vergelijken. Het community dashboard dat ook door TNO is ontwikkeld, biedt een overzichtelijke weergave van resultaten én inzicht in de sturingsmogelijkheden.

“De functioneringsprofielen van TNO vormen lokaal de evidence-based ruggengraat voor het nieuwe investeren in gezondheid en vraaggestuurd organiseren van zorg.”

VAN ZIEKTE EN ZORG NAAR GEDRAG EN GEZONDHEID

Diverse lokale en regionale partijen zijn al aan de slag met de uitkomsten. Zij denken na over oplossingen binnen en buiten de zorg en de organisatie daarvan. De ingezette lijn is: van ziekte en zorg naar gedrag en gezondheid. De functioneringsprofielen vormen zo de evidence-base van deze nieuwe aanpak.

LEESWIJZER

Deze flyer biedt een schematisch overzicht van de functioneringsprofielen. Een praktijkvoorbeeld illustreert lokale toepassing van deze innovatie.

DE BASIS: FUNCTIONERINGSPROFIELEN

Door gegevens over functioneren en demografische ontwikkelingen in een gemeente of regio te combineren, wordt de basis gelegd voor een prognose van de Zorgvraag 2030. TNO maakt in het model gebruik van alle beschikbare databestanden van gemeenten, verzekeraars, huisartsen, GGD en meer. Zo worden profielen en verwachtingen voor een wijk, gemeente of provincie op maat gemaakt.

NEGEN PROFIELEN

Er resulteren negen functioneringsprofielen uit de analyse van de gegevens. Deze zijn te onderscheiden op basis van de mate waarin sprake is van fysieke problemen en het al dan niet aanwezig zijn van dementie.

INDICATOREN VAN FUNCTIONEREN

Voor elk van de profielen is berekend welke kans mensen hebben op problemen met mobiliteit, zelfzorg, cognitie en overige indicatoren.

Mobiliteit

- in/uit stoel
- in/uit bed
- binnenshuis verplaatsen
- traplopen
- naar buiten gaan
- buitenshuis verplaatsen

Zelfzorg

- aankleden
- gezicht/handen wassen
- baden/douchen

Overig

- ervaren gezondheid
- gewrichtsklachten

Cognitie

- lichte/matige dementie
- ernstige dementie

- Geen fysieke problemen (profiel 1 en 2): nauwelijks kans op problemen met mobiliteit of zelfzorg en een kleine kans op problemen met 'overige' indicatoren.
- Problemen met mobiliteit (profiel 3 en 4): behoorlijke kans (ruim 55%) op moeite met traplopen en 50% kans op gewrichtsklachten. Ook 20% kans op incontinentie.
- Problemen met mobiliteit en zelfzorg (profiel 5 en 6): een grote kans op moeite met mobiliteit en zelfzorg. Ervaren gezondheid tussen slecht en redelijk.
- Ernstige fysieke problemen (profiel 7 en 8): zeer grote kans (>90%) op problemen bij indicatoren mobiliteit en zelfzorg.

MATE VAN FUNCTIONEREN

- 1 Geen fysieke problemen, geen dementie
- 2 Geen fysieke problemen, lichte/matige dementie
- 3 Problemen met mobiliteit, geen dementie
- 4 Problemen met mobiliteit, lichte/matige dementie
- 5 Problemen met mobiliteit & zelfzorg, geen dementie
- 6 Problemen met mobiliteit & zelfzorg, lichte/matige dementie
- 7 Ernstige fysieke problemen, geen dementie
- 8 Ernstige fysieke problemen, lichte/matige dementie
- 9 Ernstige dementie

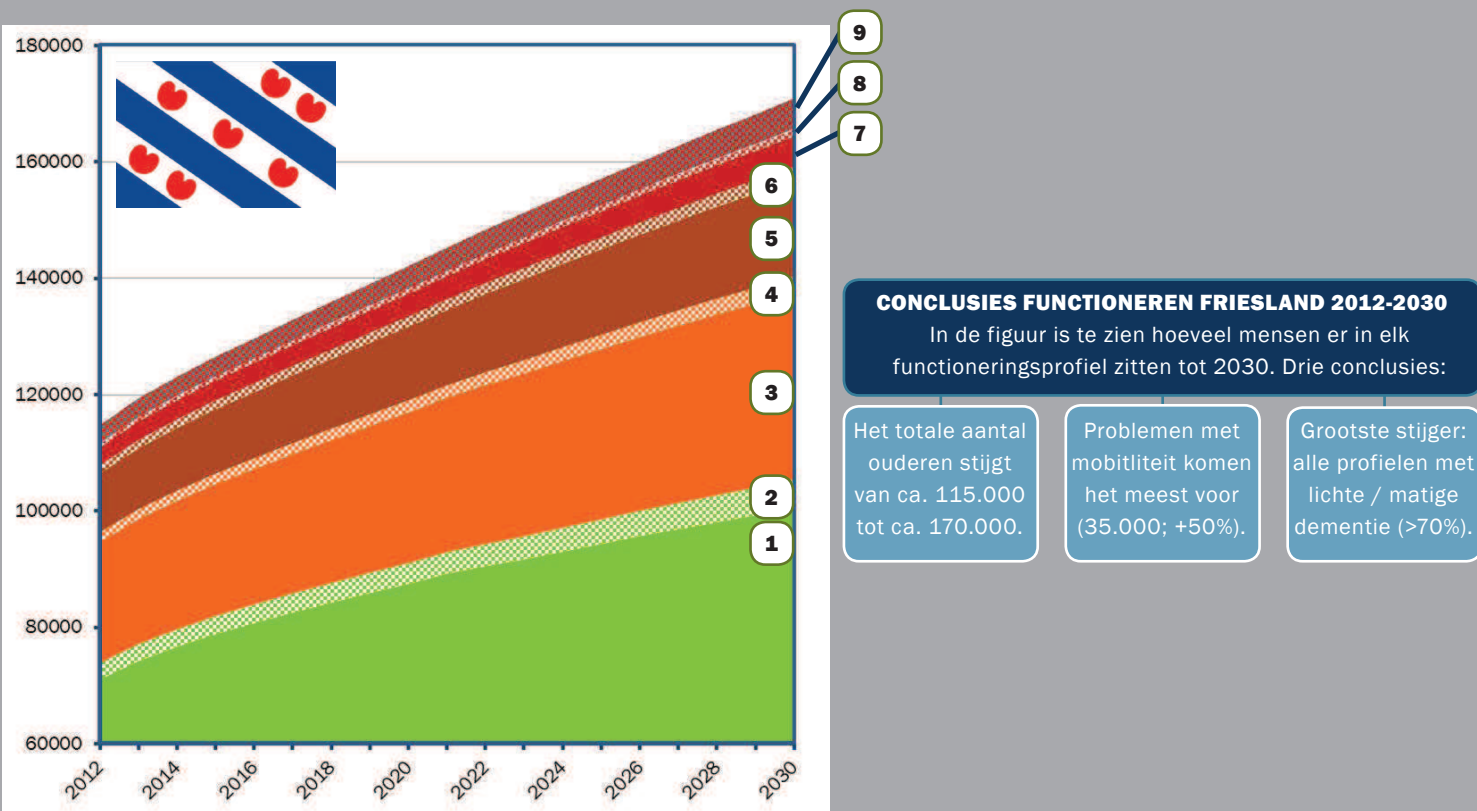
- Lichte/matige dementie (profiel 2, 4, 6 en 8): vergeetachtig, onrustig, moeite met een dagritme. Zelfstandige beslissingen vaak moeizaam door het ontbreken van regiemogelijkheden.
- Ernstige dementie (profiel 9): herkent personen nauwelijks meer, kan geen structuur meer aanbrengen in het leven en de dag, is vaak wantrouwend tot agressief naar anderen.

DE TOEPASSING: FUNCTIONEREN IN FRIESLAND

De functioneringsprofielen zijn uitgewerkt voor een aantal broedplaatsen. Hier onder is het voorbeeld van Friesland uitgewerkt. Ook wordt aangegeven hoe lokale organisaties deze gegevens inzetten om het functioneren te verbeteren.

FIGUUR: AANTAL OUDEREN PER FUNCTIONERINGSPROFIEL, ONTWIKKELINGEN VOOR FRIESLAND VAN 2012 tot 2030.

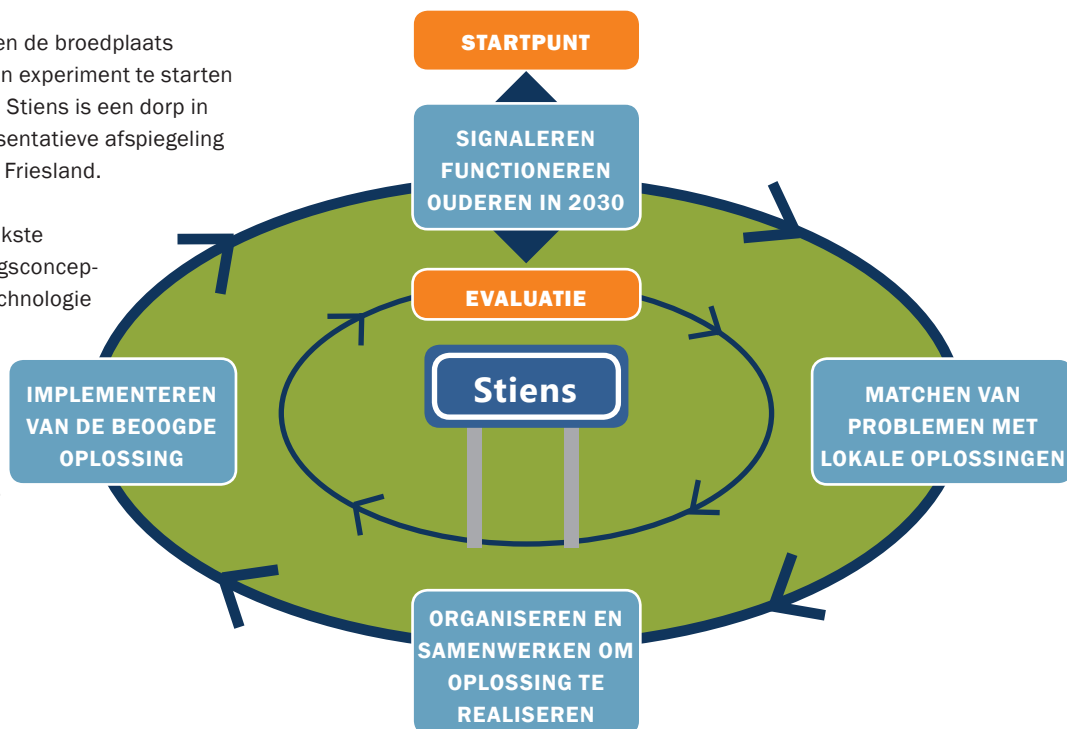

LOKAAL MAATWERK: BETER FUNCTIONEREN

Zorgverzekeraar De Friesland, Philips en de broedplaats Friesland zijn voornemens in Stiens een experiment te starten rondom het functioneren van ouderen. Stiens is een dorp in Friesland waar de populatie een representatieve afspiegeling is van het verzekerdenbestand van De Friesland.

Het doel is om samen met de belangrijkste stakeholders nieuwe zorg- en opvolgingsconcepten met optimale inzet van (nieuwe) technologie te testen.

Het gaat om het beantwoorden van de vraag: In welke mate kunnen nieuwe technieken en innovaties ervoor zorgen dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen met als gevolg een betere kwaliteit van leven en lagere zorgkosten?

DOORONTWIKKELING

KWALITEITSSTANDAARD

De TNO Functioneringsprofielen vormen de basis voor de Kwaliteitsstandaard Functioneren Ouderen. Het doel van deze kwaliteitsstandaard is het faciliteren van professionals, vrijwilligers, ouderen zelf en ook hun sociale netwerken om door de bril van het functioneren van de oudere te kijken. Kortom, dit nieuwe perspectief van gezondheid centraal stellen. Het gaat er om samen met de oudere mogelijkheden te identificeren om het functioneren positief te beïnvloeden. In samenwerking met Zorginstituut Nederland ontwikkelt TNO hier een handreiking voor. Deze handreiking wordt verwacht in 2016.

JEUGD

Met de decentralisatie is een groot aantal taken in zorg en preventie van jeugd overgedragen aan gemeenten. Om bijbehorende activiteiten in zorg en preventie te organiseren, is inzicht in het toekomstig functioneren van de jeugd essentieel. Daarom ontwikkelt TNO functioneringsprofielen voor de jeugd. De resultaten worden in de loop van 2015 verwacht.

TOEPASSINGEN VAN ZORGVRAAG 2030

LOKALE PROGNOSSES

TNO maakt prognoses van de zorgvraag 2030. Voor deze prognoses worden lokale gegevens gebruikt. Deze prognoses vormen de basis van het advies 'Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren' dat het Zorginstituut Nederland in april 2015 uitbracht aan de ministers van VWS en OCW.

In de betrokken regio's, of broedplaatsen, Amsterdam, Rotterdam, Friesland en Heerlen, zijn samenwerkende organisaties bezig om de zorg anders te gaan organiseren op basis van de zorgvraag. Kijk voor meer informatie op de website van het zorginstituut: www.zinl.nl.

INTERESSE?

Wilt u in uw wijk, gemeente of provincie het functioneren van ouderen nu en in de toekomst in kaart te brengen? Of wilt u aan de slag met het voorkomen, uitstellen of herstellen functioneringsproblemen? Wilt u samen vanuit dit nieuwe perspectief van gezondheid in co-creatie met TNO lokaal kennis ontwikkelen of interventies toepassen? Neem dan contact op!

TNO.NL

GEZOND LEVEN

TNO initieert technologische en sociale innovatie voor een gezonde inrichting van ons leven en voor een vitale samenleving.

De TNO functioneringsprofielen zijn een evidence-based innovatie in opdracht van Zorginstituut Nederland, die in samenwerking met lokale partners zijn toegepast.

Bezoekadres TNO
Schipholweg 77-89
2316 ZL Leiden

Contactpersoon:
Dr. Ir. Astrid Chorus
T 088 866 62 20
E astrid.chorus@tno.nl

